

Åland skapar nya aktivister

Emmaus Åland har ordnat sommarläger varje år sedan 1993. Lägren präglas av solidaritetsarbete och utbyte av idéer. Temat för årets läger under augusti månads två första veckor var mänskliga rättigheter.

Vanligtvis är de flesta av lägerdeltagarna från Europa, men i år deltog Mohammed, Leaarousi, Biuguia och Zeinab från Västsahara. Deras deltagande gjorde att årets läger på många vis blev mer allvarigt.

Redan första kvällen riggades teservisen upp på gräsmattan utanför huset där lägerdeltagare bodde. Ungefär 15 personer från runt om i Europa fick sin första lektion i Västsaharakonflikten den kvällen. Mohammed berättade hur han suttit i fängelset i El Aaiún och blivit torterad.

Leaarousi berättade om alla FN-resolutioner och omvärldens svek.

– Den första kvällen på lägret lärde jag mig hur illa situationen faktiskt är i Västsahara. Efter det kändes det självklart att lägerets fokus skulle ligga på vad vi tillsammans kan göra för att det ska bli bättre, säger Elena Sebastian från Spanien.

Under lägret hölls en mediaworkshop och

deltagarna i den hade till uppgift att producera en kampanjfilm om Västsaharas situation. I filmen läser olika människor från olika länder och på olika språk upp enkla krav, till exempel att MINURSO borde övervaka mänskliga rättigheter.

En annan grupp lägerdeltagare fick i uppgift att ta fram ett skriftligt uttalande som hela lägret kunde skriva under. I uttalandet kräver Emmaus sommarläger att MINURSO

”Ålands Radio gjorde intervjuer och den finlands-svenska rikstidningen Hufvudstadsbladet skrev också.”

SO ska övervaka mänskliga rättigheter, att alla politiska fångar ska frigges, att man ska sluta plundra Västsaharas naturresurser och att muren som delar Västsahara ska rivas.

Uttalandet togs bland annat med till ett möte med Ålands landshövding, Peter Lindbäck. Vid mötet fick Leaarousi, Zei-

Mohammed, Zeinab, Biuguia, Leaarousi och Frans Jansson på väg till Ålands landshövding för en träff.

nab, Mohammed och Biuguia berätta om situationen i sitt land.

De västsahariska deltagarna på Emmaus sommarläger tilldrog sig också stor medieuppmärksamhet. Det skrevs om Västsahara på både nyhets- och ledarsidor i de båda lokaltidningarna Tidningen Åland och Nya Åland.

Ålands Radio gjorde intervjuer och den finlandssvenska rikstidningen Hufvudstadsbladet skrev också om västsaharierna på Åland.

Med hjälp av en mediaworkshop med Emmaus Stockholm fick lägerets deltagare själva planera en presskonferens och genomföra den.

Om lägret utfallit som planerat finns nu ett tjugotal nya övertygade västsaharaaktivister i sju olika länder.

I varje fall verkar alla vara nöjda.

– Efter det här är vi mer än bara vänner, vi är bröder, sade Leaarousi till Raul Gutierrez från Spanien.

Text: Frans Jansson

Bild: Robert Jansson och Lena Thunberg

Efter första kvällen bestämde lägerdeltagarna sig för att ägna Västsahara all uppmärksamhet.

”Vår kraft kommer från er”

Mohamed är 34 år och bor i den ockuperade delen av Västsahara. Han lyckades ta sig till Åland men vet inte vad som händer när han kommer hem.

– Är du inte rädd?

– Alla är rädda, men vad kan vi göra? Vi måste vara där för att visa för världen att vår situation är så dålig. Jag förväntar mig ingenting av framtiden. Det är svart. Stängt. Varje kväll när jag har lagt mig, kommer allt tillbaka, allt som händer.

– Vår kraft kommer från dem som stödjer oss. Allt som görs ute i världen för oss är viktigt, det är det viktigaste. Det ger oss mod!

– Vi vill att EU slutar stjäla våra resurser. Vi vill ha folkomröstningen. Vi vill leva i fred och frihet. Stöd vårt folk i lägren. Vi vill veta vad som hänt de försvunna. Stöd de politiska fångarna.

Mohamed med de sorgsna ögonen är 34 år. Han bor i El Aaiún i den ockuperade delen av Västsahara, men han har lyckats ta sig till Åland för att delta i Emmaus Ålands sommarläger. Här finns också tre andra västsaharier, men de är från flyktinglägren i Algeriet.

Mohamed vet inte om han straffas när han kommer tillbaka till ockuperat område.

Mohamed greps i samband med demonstrationerna 2005. Han anklagades för att tillhöra en kriminell grupp och för att ha attackerat tjänstemän.

– Det är alltid samma anklagelser, förklarar Mohamed trött.

Vad hade Mohamed då gjort?

– När jag gick i gymnasiet ritade vi Västsaharas flagga på väggen eller kastade upp flaggan på el-ledningar. Det var förbjudet.

– Vi var tre personer som greps i augusti 2005. En var bara 14 år gammal. I tre dagar torterades vi. Sedan släpptes fjortonårningen. Min kompis och jag fördes till Svarta fängelset.

Mohamed dömdes till två års fängelse men släpptes efter ett år. Han hungerstrejkade tre gånger i långa perioder mot de miserabla förhållandena i Svarta fängelset i El Aaiún.

– Det var hemskt där, man kan inte tänka på det, en av de värsta platserna i världen. Det fanns plats för 260 fångar men vi var över 900 det året! Det var överfullt. Vi var 47 personer i samma cell på fyra gånger fem meter med toaletthål i samma cell.

– Från början var vi politiska västsahariska fångar blandade med vanliga kriminella men vi hungerstrejkade för att åtminstone

Margaret Somerville vill ha bojkott.

Margaret Somerville, engelsk politiker, vill bojkotta Marocko!

– Vi borde bojkotta alla marockanska varor! Jag ska aldrig åka till Marocko på semester! sa en upprörd Margaret Somerville, lokalpolitiker för Conservative Party i engelska Norfolk och deltagare i Emmaus Ålands sommarläger.

– Vi kan aldrig vara säkra på att varor från Marocko inte kommer från det ockuperade Västsahara.

– Det är verkligen skamligt av EU att skriva avtal med en stat som inte äger landet ifråga och sälja dess produkter till oss! Det här är motsatsen till Robin Hood. Detta är att stjäla från de fattiga och ge till de rika.

Margaret Somerville var från början sjuksköterska men gick vidare till medicinsk

forskning om immunologi. Nu är hon pensionerad från det jobbet, lokalpolitiker sedan ett år och nybliven ordförande i en nystartad Emmausgrupp i Norfolk. Därför bestämde hon sig för att delta i Emmaus Ålands sommarläger i år.

Hon blev ytterst tagen av mötet med västsaharierna och informationen.

– Det här är en dold orättvisa, en väl bevarad hemlig het.

– Jag borde ha vetat, men jag visste inte.

Aven publicerad i
globalarkivet.se

Mohammed satt i Svarta fängelset.

få vara tillsammans och det fick vi till slut.

– Det fanns droger och det fanns personal som gärna levererade billigt till fångarna!

– Våra anhöriga kom med mat, medicin och kläder till oss, men de var ju tvungna att lämna det till fångvakterna, som ofta stal något.

Mohamed ser fortfarande ut att vara påverkad av det som hände för åtta år sedan.

– Jag har inget jobb. Jag var mekaniker på en båt tidigare och har licens, men jag kan inte få jobbet tillbaka. Det finns hundratal västsahariska unga människor som jag.

– Jag kan bli stoppad på gatan och misshandlad av civilklädd polis. De ger sig på alla. Kvinnor, barn och gamla. Det spelar ingen roll.

Flera av Mohameds släktingar satt fängslade efter den marockanska invasionen 1976. Hans pappa får inte lämna El Aaiún och har aldrig fått någon kompensation.

– Han har lidit mycket, säger Mohamed tyst.

Han farfar dog strax efter att han släpptes från fängelset.

– Det hände med flera personer som suttit fängslade i många år. De överlevde inte länge.

Mohameds syskon har också misshandlats och fängslats.

– Jag är inte lycklig, jag tänker på mina kompisar i fängelserna. De är bra människor!

– Men om vi vet att andra stödjer oss, då hjälper det oss mycket.

Lena Thunberg